	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 1 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

Raporti i Pajtueshmërisë së Operatorit të Sistemit të Transmetimit (OST) të KOSTT-it
Viti 2020

	Përgatiti	Kontrolloi	Aprovoi
Emri Mbiemri Pozita	Mimoza Byqmeti Specialiste për Çështje Ligjore, Administrative dhe Rregullative/ Zyrtare për Pajtueshmëri	Visar Hoxha Sekretar i Kompanisë/Menaxher i Zyrës Ligjore	Mustafë Hasani Kryeshef Ekzekutiv
Nënshkrimi			
Data	Janar 2021	Janar 2021	27 Janar 2021

Raporti i Pajtueshmërisë së OST

Faqe 2 nga 14

Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST

Përmbajtja

Hyrje.....	3
1. Ndërmarrja	4
2. Programi i Pajtueshmërisë.....	4
3. Pronësia e sistemit të transmetimit	4
4. Kontrolli dhe pronësia e KOSTT si OST	5
5. Pavarësia e Bordit të KOSTT	5
6. Pavarësia financiare e KOSTT	6
7. Përshtatshmëria e burimeve njerëzore.....	8
8. Qasja jodiskriminuese në sistemin e transmetimit (konfidencialiteti i të dhënave)	8
9. Trajnimi.....	8
10. Informacionet e ofruara nga KOSTT për personat që ushtrojnë kontroll mbi KEK SH.A./Ibër Lepenc SH.A.	9
11. Detyrat e OST-së.....	9
12. Vonesa ose braktisja e investimeve të planifikuara	11
Projektet e fazës së VI dhe VII - KfW.....	12
13. Dividenda.....	13
Konkluzion	134

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 3 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

Hyrje

Operatori i Sistemit të Transmetimit KOSTT ka hartuar Raportin e Pajtuëshmërisë për vitin 2020 në përputhje me dispozitat e nenit 21 të Direktivës Nr. 2009/72/EC të Parlamentit Evropian dhe Këshillit lidhur me Rregullat e përbashkëta për Tregjet e Brendshme për Energji Elektrike e datës 13 korrik 2009, dhe nenit 21 të Rregullës për Certifikimin e Operatorëve të Sistemit të Transmetimit, Rregulla ZRRE/Nr. 14/2017 (prill 2017), e cila e obligon OST-në që ta hartoj atë dhe ta dorëzoj të njëjtin pranë Zyrës së Rregullatorit të Energjisë për miratim.

Me 15 shkurt 2019, Zyra e Rregullatorit për Energji (në vijim Rregullatori) ka nxjerr vendimin me nr.V_1107_2019 për miratimin përfundimtar të Certifikimit të KOSTT sh.a. si OST.

Operatori i Sistemit të Transmetimit ka caktuar znj. Mimoza Byqmeti në detyrën e Zyrtares për Pajtuëshmëri (këtu e tutje referuar si Zyrtari për Pajtuëshmëri), e miratuar nga Rregullatori me Vendimin V_1186_2019 të datës 14 tetor 2019.

Ky raport është hartuar nga Zyrtari për Pajtuëshmëri në bazë të detyrave të cilat rrjedhin nga Programi i Pajtuëshmërisë, i miratuar me vendim të Bordit të ZRRE-se nr.V_1203_2019 me datë 27 nëntor 2019.

Rrjedhimisht, pas certifikimit të KOSTT sh.a. si OST tashmë ky është Raporti i dytë i pajtuëshmërisë i cili përgatitet nga Zyrtari për Pajtuëshmëri dhe bazuar në obligimet të cilat derivojnë nga Programi i Pajtuëshmërisë i cekur si më lartë pasqyron gjendjen e pajtuëshmërisë e cila është objekt raportimi për periudhën 1 janar-31dhjetor 2020, me qëllim të sigurimit të operimit të pavarur të rrjetit të transmetimit të Kosovës, dhe pajtuëshmërinë me vendimin përfundimtar për certifikim, të nxjerrë nga Rregullatori.

Në hartimin e këtij raporti Zyrtari i Pajtuëshmërisë është mbështetur me informacionin e nevojshëm nga Departamentet përkatëse të OST-së, sipas funksioneve që kryejnë siç janë: Operatori i Transmetimit, Operatori i Sistemit, Operatori i Tregut, Financat dhe Thesari, Prokurimi, Zhvillimi i Rrjetit dhe Projekteve, Çështjet Rregullative dhe Tarifat, Burimet Njerëzore dhe Shërbimet Përkrahëse.

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 4 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

1. Ndërmarrja

Operatori i Sistemit, Transmetimit dhe Tregut KOSTT sh.a është ndërmarrje publike me 100% të aksioneve shtetërore, e themeluar sipas Ligjit për ndërmarrjet publike. Sipas Ligjit për energjinë elektrike nr.05/L-085 të miratuar në vitin 2016, të drejtat e aksionarit për KOSTT ushtrohen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës.

KOSTT është mbajtës i dy Licencave të lëshuara nga ZRRE, Licenca për operatorin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_15/17 si dhe Licenca për operatorin e tregut të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_16/17.

KOSTT menaxhon Sistemin e Transmetimit të Republikës së Kosovës duke operuar me nivele të tensionit të lartë 400 kV, 220 kV dhe 110 kV. Sistemit të transmetimit i përkasin edhe transformatorët e ndërlidhur me rrjetin e shpërndarjes: 220/ 35/10 kV dhe 110/35/10(20) kV. Përgjegjësi e KOSTT është që në mënyrë të sigurt dhe të besueshme të transmetojë energjinë elektrike nga njësitë e gjenerimit deri te sistemi i shpërndarjes, 24 orë në ditë, 365 ditë në vit.

KOSTT gjithashtu është përgjegjës për operimin dhe zhvillimin e tregut të energjisë elektrike në Republikën e Kosovës, si dhe funksioneve të ndërlidhura si janë përshkruar në licencën për operimin e tregut dhe ligjet përkatëse.

2. Programi i Pajtueshmërisë

Programi i Pajtueshmërisë për Operatorin e Sistemit të Transmetimit i miratuar nga Bordi i ZRRE-së me vendimin nr.V_1203_2019 me datë 27 nëntor 2019, paraqet një program i cili përcakton masat të cilat duhen të ndërmerren me qëllim të parandalimit të çfarëdo trajtimi diskriminues, aplikimin e masave të nevojshme për të monitoruar pajtueshmërinë e vazhdueshme të operatorit të sistemit të transmetimit me programin e pajtueshmërisë.

3. Pronësia e sistemit të transmetimit

KOSTT ka në pronësi dhe operon sistemin e transmetimit në Republikën e Kosovës duke përfshirë edhe interkonektorët me Serbinë, Maqedoninë, Shqipërinë dhe Malin e Zi deri te pikat interkonektuese.

KOSTT ka në pronësi asetet e mëposhtme që janë pjesë e interkoneksionit midis sistemit të transmetimit të Kosovës dhe sistemeve të transmetimit të vendeve fqinje:

- a. Qarku i dyfishtë LP400kV, nr. 407, 40.049 km NS Kosova B në SS Nish (Serbi)
- b. Qarku i dyfishtë LP 400kV, nr. 420/2, 30.51 km NS Ferizaj deri NS Shkup (Maqedoni)

Raporti i Pajtueshmërisë së OST

Faqe 5 nga 14

Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST

- c. Qarku i dyfishtë LP 400kV, nr. 437/2, 28.709 km NS Peja deri në NS Ribarevine (Mali i Zi)
- d. Qarku i dyfishtë LP 400kV, 85.5 km SS Kosova B në NS Kashar (Shqipëri)
- e. Qarku i dyfishtë LP 220kV, nr. 2303, 45.05 km NS Prizren-2 deri në NS Fierzë (Shqipëri)
- f. Qarku i dyfishtë LP 220kV, nr. 205/2, 14.648 km NS Besiana në NS Krushevc (Serbia)
- g. Qarku i dyfishtë LP 110kV, nr. 1140, 10.81 km NS Berivojcë deri në NS Bujanovc (Serbi)
- h. Qarku i dyfishtë LP 110kV, nr. 155, 18.78 km NS Vallaç deri në NS N. Pazar (Serbi)

4.Kontrolli dhe pronësia e KOSTT si OST

KOSTT sh.a. është ndërmarrje publike ku:

- a) Kuvendi i Republikës së Kosovës është institucioni i vetëm që kontrollon OST-në me kompetenca ekskluzive për të ushtruar të drejtat e aksionarit, të emëroj dhe shkarkoj Bordin e Drejtorëve duke përjashtuar Kryeshefin Ekzekutiv dhe caktimin e pagesës (kompensimit) të Bordit të Drejtorëve. Komisioni i Auditimit të OST-së po ashtu emërohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës.
- b) Kuvendi i Republikës së Kosovës nuk ushtron kontroll në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë në asnjë ndërmarrje tjetër aktive në tregun e raportueshëm. Kuvendi i Republikës së Kosovës nuk ka të drejta mbi çfarëdo ndërmarrje tjetër në tregun e raportueshëm (KEK sh.a. dhe Ibër Lepenci sh.a.) as në personin që ushtron të drejtat e aksionarit në lidhje me këto ndërmarrje.

5.Pavarësia e Bordit të KOSTT

KOSTT nuk ka pasur Bord të Drejtorëve të emëruar që nga 2 shtatori 2018 deri me 10 korrik 2020, që nënkupton se për periudhën e cekur kohore që nga certifikimi i KOSTT-it si OST, KOSTT për gati dy vite ka funksionuar pa Bord të Drejtorëve, gjë që ka shkaktuar pengesa në proceset zhvillimore të KOSTT, e në veçanti sa i përket inicimit dhe implementimit të projekteve kapitale për zhvillimin e infrastrukturës së transmisionit.

Në pajtim me Ligjin për Ndërmarrjet Publike dhe Nenin 14 të Ligjit për Energjinë Elektrike (Ligji Nr. 05/L – 085) me datë 10 korrik 2020 Kuvendi i Kosovës me vendimin Nr.07-V- 23 të datës 10 korrik 2020 ka emëruar tre anëtarë të Bordit të Drejtorëve:

- z. Jeton Mehmeti (Kryesues)
- z. Arben Dodaj, Anëtarë

Raporti i Pajtuëshmërisë së OST

Paqe 6 nga 14

Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST

z. Nebih Zariqi, Anëtarë

Mbledhja konstitutive e përbërjes së re të Bordit të Drejtorëve është mbajtur me 21 korrik 2020.

Ndërsa me datë 29 tetor 2020 Kuvendi i Kosovës me vendimin Nr. 07-V-083 të datës 29.10.2020 ka emëruar edhe dy anëtare të reja të Bordit të Drejtorëve:

znj. Ajrina Gashi Hamdiu

znj. Xhyldane Kiçmari

Kuvendi i Kosovës gjatë vitit 2020 nuk ka emëruar Komisionin e Auditimit të KOSTT.

Në bazë të Ligjit për ndërmarrjet publike Kryeshefi Ekzekutiv sipas detyrës është anëtarë i Bordit të Drejtorëve. Gjatë periudhës raportuese Kryeshef Ekzekutiv i KOSTT deri me datën 6 tetor 2020 ka qenë z. Ilir Shala, ndërsa nga data 6 tetor 2020, Kryeshef Ekzekutiv i KOSTT është z. Mustafë Hasani.

6. Pavarësia financiare e KOSTT

KOSTT ka pavarësinë financiare për të miratuar shpenzimet e nevojshme dhe ka demonstruar një historik të investimeve kapitale për sistemin e operimeve, mirëmbajtje dhe zhvillim. KOSTT ka qasje në institucionet financiare ndërkombëtare për të financuar investimet kapitale për mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit në dy mënyra:

- a. përmes marrëveshjeve trepalëshe të huas ndërkombëtare me institucionet financiare ndërkombëtare; dhe
- b. përmes marrëveshjeve dypalëshe me bankat tregtare

KOSTT nuk merr ndonjë mbështetje financiare nga Qeveria e Kosovës për financimin e aktiviteteve të veta statutore.

Më 30 qershor 2020 është nënshkruar Marrëveshja e re e Kycjes KOSTT-ENTSO-E (MK), ndërsa me 29 shtator 2020 Grupi Regjional i Evropës Kontinentale të ENTSO-E (ang. RGCE Regional Group Continental Europe) ka konfirmuar se KOSTT i plotëson të gjitha parakushtet për të operuar si Zonë Rregulluese e pavarur, dhe KOSTT me 14 dhjetor 2020 ka filluar operimin si Zonë Rregulluese brenda Bllokut Rregullues Kosovë-Shqipëri (Blloku AK).

Raporti i Pajtueshmërisë së OST

Faqe 7 nga 14

Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST

Me fillimin e operimit si Zonë Rregulluese e pavarur në kuadër të Evropës Kontinentale, Kosova është njohur si zonë tregtare, ku balancimi i sistemit do të jetë përgjegjësi e plotë e KOSTT, që nënkupton mbulimin e të gjitha devijimeve nga sistemi i Kosovës. KOSTT ka filluar alokimin e kapaciteteve ndërkufitare dhe menaxhimin e kongjestionëve, që nënkupton mbledhjen e të hyrave nga tregtimet ndërkufitare. Pra, kjo marrëveshje sjellë përfitime por edhe në të njëjtën kohë e ngarkon me përgjegjësi KOSTT-in në lidhje me operimin e sigurt të sistemit interkonektiv.

Në anën tjetër, me hapjen e tregut të energjisë elektrike në prill të vitit 2017, ZRrE përgjegjësinë për furnizimin e komunave me shumicë serbe në pjesën veriore të Kosovës nga KESCO e ka bartë në KOSTT, duke e emëruar si humbje të sistemit, dhe në bazë të Vendimit V_907_2017, të datës 13 prill 2017, aprovon të hyra KOSTT-it për mbulimin e humbjeve në sistem (konsumi i pjesës veriore të Kosovës) për vitin tarifor 01.04.2017 - 31.03.2018.

Duhet të theksohet se KOSTT në bazë të Ligjit për Energjinë Elektrike nuk mund të kryejë funksione të furnizimit (faturimit dhe inkasimit të konsumit), dhe se ky detyrim i vendosur nga ZRrE nuk është përgjegjësi formale e KOSTT në bazë të Ligjit për Energjinë Elektrike.

Më datë 30 nëntor 2017, KOSTT ka pranuar nga ZRrE shkresën "Njoftim për zbatimin e Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Prishtinë A.nr. 1373/2017 i datës 11.09.2017 të vërtetuar me Aktvendimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës AA. Nr. 451/2017 i datës 20 tetor 2017", përmes të cilës ZRrE i pezullon KOSTT-it të hyrat për mbulimin humbjeve në sistem (konsumi i pjesës veriore të Kosovës), të nxjerrë në bazë të Raportit të Avokatit të Popullit.

Në këtë kontekst, pra në pamundësi ligjore dhe financiare, KOSTT ka kërkuar nga Qeveria e Kosovës që të ndaj mjete për mbulimin e konsumit të pjesës veriore të Kosovës, derisa çështja a furnizimit të pjesës veriore të Kosovës të adresohet në mënyrë të rregullt. Kjo kërkesë është miratuar nga Qeveria e Kosovës dhe Kuvendi i Kosovës përmes Ligjit për Buxhet, ku janë ndarë €10 milion euro për këtë qëllim.

Në bazë të kësaj KOSTT ka lidhur marrëveshje me Ministrinë e Ekonomisë dhe Ambientit për pranimin e ndarjes buxhetore në shumë prej €10 milion nga Buxheti i Kosovës për mbulimin e konsumit në pjesën veriore të Kosovës.

OST mirëmban llogaritë të ndara sipas kërkesave rregullative për aktivitetet e ndryshme të licencuara.

Raporti i Pajtuëshmërisë së OST

Faqe 8 nga 14

Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST

7.Përshtatshmëria e burimeve njerëzore

KOSTT sh.a. ka stafin e nevojshëm për kryerje të plotë dhe në mënyrë efektive të të gjitha obligimeve në kuptim edhe të një kompanie të themeluar sipas Ligjit për Shoqëri Aksionare si dhe në atë të punës. Në bazë të Direktivës Nr. 2009/72 / EC, neni 9 (1) (a) OST - KOSTT duhet të jetë në gjendje "të veprojë si Operator i Sistemit të Transmetimit" siç përcaktohet në nenin 2 pika 4 e Direktivës, dhe duhet të ketë " burime njerëzore, teknike dhe financiare " në mënyrë që të kryej funksionet e OST-së. Parime dhe kërkesa të tilla sanksionohen edhe me nenin 16.3 të Ligjit për Energjinë Elektrike, i cili përcakton se "Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të ketë në dispozicion të gjitha burimet e nevojshme njerëzore, teknike, fizike dhe financiare për funksionimin e sigurt, të besueshëm dhe afatgjatë të sistemit të transmetimit".

8.Qasja jodiskriminuese në sistemin e transmetimit (konfidencialiteti i të dhënave)

KOSTT në pajtim me Ligjin për Energjinë Elektrike ka zhvilluar Kodin e Rrjetit i cili është miratuar nga ZRrE në atë mënyrë që të sigurojë mos diskriminim dhe transparencë në sigurimin e qasjes së palëve të treta në sistemin e transmisionit. KOSTT gjithashtu zbaton Metodologjinë e Taksave të Kyçjes në Rrjetin Transmetues, dhe një varg procedurash të ndërlidhura të cilat ofrojnë qasje transparente dhe jo diskriminuese për palët të cilat kërkojnë të kyçin kapacitetet e veta në rrjetin transmetues të KOSTT.

9.Trajnimi

KOSTT akoma vazhdon të mbetet në fazën fillestare të ngritjes së vetëdijes dhe sensibilizimit të stafit sa i përket çështjes së pajtuëshmërisë dhe njëkohësisht identifikimit të nevojave për përfshirjen e stafit të nevojshëm në trajnim. KOSTT është i vetëdijshëm se njohuritë e stafit rreth pajtuëshmërisë me kërkesat e shturjes pronësore janë të një rëndësie të veçantë për procesin e vlerësimit vjetor dhe sigurimin e pajtuëshmërisë, andaj edhe ndërmarrja e masave respektivisht organizimi i trajnimeve në këtë fushë është më se i nevojshëm. Gjatë periudhës kohore të raportimit tashmë është fakt notor se pandemia COVID-19 ka pamundësuar zhvillimin e shumë aktiviteteve në përgjithësi ku si pasojë është ndikuar edhe planifikimi dhe ndjekja e trajnimeve sa i përket fushës së pajtuëshmërisë. Mbetet në përgjegjësi të sektorit përkatës organizimi dhe planifikimi i trajnimeve lidhur me pajtuëshmërinë përshtatshme me nevojat e identifikuar për stafin përkatës.

Raporti i Pajtuëshmërisë së OST

Faqe 9 nga 14

Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST

10. Informacionet e ofruara nga KOSTT për personat që ushtrojnë kontroll mbi KEK SH.A./Ibër Lepenc SH.A.

Nga KOSTT, sipas legjislacionit të Kosovës, kërkohet që të bëjë disa parashtrësira/raportime rutimore, vjetore pranë Ministrisë së Ekonomisë dhe Ambientit për qëllime informative dhe në rrethana të caktuara të kufizuara pranë Ministrisë së Financave. Që nga data e hyrjes në fuqi të Ligjit për Energji Elektrike dhe certifikimit, nga KOSTT nuk është kërkuar që të paraqet ndonjë informacion në Ministrinë e Ekonomisë dhe Ambientit ose Ministrinë e Financave.

KOSTT ka kontakte dhe takime të rregullta me akterët e sektorit të energjisë elektrike. Kështu që janë mbajtur një seri takimesh që synojnë koordinimin e aktiviteteve në nivel sektorial dhe lidhur me zbatimin e Strategjisë së Energjisë me MED, ZRRE, KEDS, KESCO dhe palë të tjera.

KOSTT ka mbajtur kontakte të rregullta me Qeverinë dhe akterët e tjerë me qëllim të informimit dhe koordinimit të aktiviteteve, e në veçanti sa i përket fazës përgatitore për implementimin e Marrëveshjes së Kyçjes me ENTSO-E.

11. Detyrat e OST-së

Ligjet e Kosovës për energjinë, dhe kryesisht Neni 16 i Ligjit për Energjinë Elektrike, kanë të transpozuar, plotësisht dispozitat e Direktivës 2009/72/KE në lidhje me detyrat dhe përgjegjësitë e OST-së. Sipas Ligjit për Energjinë Elektrike, Operatori i Sistemit dhe Transmetimit (OST) është përgjegjës për funksionimin, sigurimin e mirëmbajtjes, dhe zhvillimin e rrjetit të transmetimit. Po ashtu, KOSTT është përgjegjës për ndërlihdjen e rrjetit me rrjetet e tjera si dhe për sigurimin afatgjatë të aftësisë së sistemit për të përballuar kërkesat e arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike.

Zyra e Rregullatorit të Energjisë i ka dhënë KOSTT-it sh.a, licencën si Operator i Sistemit të Transmetimit, licencë kjo e cila ka hyrë në fuqi më 4 tetor 2006, numër reference ZRRE/Li_15/06 për operimin e sistemit të transmetimit. Në të njëjtën kohë, ZRRE lëshoi një licencë të ndarë për KOSTT Sh.A. për operimin e tregut, e cila u modifikua me vendimin e ZRRE-së të datës 18 korrik 2012 referenca V_434_2012. Po ashtu, licenca e OST-së u modifikua nga ZRRE në vitin 2012, me numrin e referencës së modifikuar ZRRE/Li_15/12 që hyri në fuqi më 18 korrik 2012. Licencat aktuale të KOSTT janë ndryshuar në vitin 2017 në zbatim të kërkesave ligjore nga ligjet e energjisë të miratuara në vitin 2016.

Pra, aktualisht KOSTT është mbajtës i dy Licencave të lëshuara nga ZRRE, Licenca për operatorin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_15/17 si dhe Licenca për operatorin e tregut të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_16/17.

Raporti i Pajtuëshmërisë së OST

Faqe 10 nga 14

Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST

Operatori i Sistemit të Transmetimit menaxhon dhe operon me sistemin e transmetimit të energjisë elektrike të Kosovës si dhe është përgjegjës për transmetimin e energjisë elektrike në rrjetet kryesore të tensionit të lartë.

Operatori i Sistemit dhe Transmetimit të Kosovës :

- Vepron në pajtuëshmëri me dispozitat e Kodit të Rrjetit Elektrik, Kodit Matës dhe Kodit të Shpërndarjes
- Siguron qasje jodiskriminuese për shfrytëzuesit dhe u siguron atyre informata të nevojshme për një qasje efikase në sistem
- Përcakton të tilla tarifa dhe pagesa për lidhje dhe shfrytëzim të sistemit që të nxisin konkurrencën në sektorin e energjisë si dhe të lehtësojnë hyrjen e subjekteve të reja në treg.

Për dallim nga raportimi në vitin paraprak ku ishte raportuar se KOSTT për arsye të cilat ishin jashtë kontrollit të saj nuk ishte në gjendje të kryej alokimin e kapaciteteve interkonektive të transmetimit tashmë pas një pune shumëvjeçare data 20/04/2020 ka shënuar përmbylljen me sukses të votimit të Marrëveshjes së Kyçjes në mes të KOSTT dhe ENTSO-E nga Grupi Regjional i Evropës Kontinentale (RGCE) ku njëherazi KOSTT dhe Republika e Kosovës përfundimisht kanë dalur nga Blloku Rregullues SMM (Serbi, Mali i Zi dhe Maqedoni Veriore) dhe i janë bashkuar Bllokut Rregullues të Sistemeve Energjetike Kosovë-Shqipëri (Bllokut AK). Data 30 qershor 2020 ka pasuar me nënshkrimin e Marrëveshjes së re të Kyçjes në mes të KOSTT dhe ENTSO-E.

Marrëveshja e re e Kyçjes KOSTT/ENTSO-E përfshinë:

- Freskimin e Katalogut të masave, sipas rekomandimeve të Grupit të Projektit për KOSTT-in;
- Zëvendësimin e të gjitha referencave të doracakut të Operimit të Marrëveshjes Shumëpalëshe me referencat e SAFA (Marrëveshja Kornizë e Zonës Sinkrone);
- Që kompania Elektroever, të aplikojë në ZRRE dhe të licencohet brenda 30 ditëve sipas kornizës ligjore dhe rregullative të Kosovës, për të furnizuar me energji elektrike konsumatorët në pjesën veriore të Kosovës.

Ndërkaq përfitimet nga operacionalizimi i Marrëveshjes janë si në vijim:

- Inkasimi i të hyrave nga shfrytëzimi i rrjetit transmetues interkonektiv apo alokimi i kapaciteteve dhe menaxhimi i kongjestionëve, që kap vlerën në mesatare vjetore 4.0 – 8.0 Mil EUR dhe nga transiti rreth 0.5 – 1.0 Mil EUR;

Raporti i Pajtueshmërisë së OST

Faqe 11 nga 14

Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST

- Lëshimi në operim të plotë i linjës interkonektive 400 kV, Kosovë – Shqipëri;
- Implementimi i plotë i Marrëveshjes së Bllokut Rregullues Kosovë – Shqipëri, nënshkruar në Tiranë, më 26.11.2019;
- Bashkimi i tregjeve elektroenergjetike me Shqipërinë si dhe
- Pjesëmarrja me aksione në Bursën Shqiptare të energjisë elektrike (APEX)

Tutje, më 5 tetor 2020 në Prishtinë, në mes të KOSTT dhe OST Shqipëri u nënshkrua Marrëveshja e Aksionarëve për themelimin e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX) si dhe u miratua Statuti i saj. Themelimi i Bursës Shqiptare të Energjisë konsiderohet se do të shënoj një standard të ri të operimit në sektorin e energjisë ngase kontribuon në zhvillimin e tregut konkurrues të energjisë elektrike për të dyja vendet e cila siguron transparencë, konkurrencë në treg, shfrytëzim efikas të kapaciteteve interkonektive në përputhje me politikat shtetërore të të dyja vendeve, legjislacionin evropian dhe obligimet që dalin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë.

Përfundimisht, pas një procesi të gjatë me datë 14 dhjetor 2020 ka hyrë në fuqi Marrëveshja e re e Kycjes në mes të KOSTT dhe ENTSO-E dhe ka filluar operimi i pavarur i KOSTT si zonë rregulluese në kuadër të Bllokut rregullues Shqipëri-Kosovë. Linja interkonektive 400 kV Kosovë-Shqipëri e njohur si “Autostrada Energjetike Kosovë-Shqipëri” tashmë komercialisht është vënë në funksion në këtë kohë.

Me fillimin e operimit të pavarur, KOSTT ka filluar edhe procesin e alokimit të kapaciteteve interkonektive të transmetimit me vendet fqinje, si OST (Shqipëri), MEPSO (Maqedonia e Veriut), dhe CGES (Mali i Zi). Alokimi i kapaciteteve kryhet nga SEE CAO (Zyra për Alokimin e Kapaciteteve) me seli në Mal të Zi. Në anën tjetër, EMS (Serbi) ka refuzuar bashkëpunimin me KOSTT lidhur përcaktimin e NTC që është parakusht për alokimin e kapaciteteve në kufirin Serbi (EMS) – Kosovë (KOSTT), dhe rrjedhimisht në këtë kufi nuk ka transaksione komerciale të energjisë.

12. Vonesa ose braktisja e investimeve të planifikuara

Sa i përket gjendjes së investimeve, për shkak të mos realizimit të planit investiv për vitin 2020, është konstatuar se Plani Investiv 2018-2022, ka nevojë për ndryshime me qëllim të përmbushjes së kërkesave për sigurinë e furnizimit, sigurinë kibernetike, kualitetin e furnizimit dhe zhvillimin e rrjetit të transmetimit. Arsyeshmëria për këto ndryshime është paraqitur në vijim.

12.1 Arsyeshmëria për projektet e mos realizuara sipas Planit Investiv 2018-2022 (shtyrja e afatit të realizimit)

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 12 nga 14</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

12.2 Mos realizimi i projekteve për shkak të vonësës në marrjen e lejeve, realizimit të shpronësimit dhe servitutit

- a. Projekti (ID/004) Linja Ajrore/Kabllore 110 kV NS Fushë Kosova (projekti do të realizohet në vitin 2021)

Ky projekt është në kuadër të projekteve të financuara nga BERZH (EBRD), i cili ka pasur vonesa në marrjen e lejeve për ndërtim, shpronësim dhe servitut, prandaj projekti i paraparë për përfundim në vitin 2019 është shtyrë deri në Q2 2021. Vlera e planifikuar e projektit 1,2Mil €.

12.3 Grupi i projekteve që nuk kanë filluar me realizim për shkaqe të ndryshme dhe që realizimi bartet në vitet tjera të periudhës 2020-2022

- a. Projekti (ID/049): NS Kastrioti (Ferizaj 3) 110/10(20) kV
- b. Projekti (ID/004): NS Fushë Kosova GIS110/35/10(20)kV
- c. Projekti (ID/011): NS Malishevë AIS 220/35/10(20)kV
- d. Projekti (ID/029) Shërbimet konsulente për projektin "Ndërrimi i Sistemit ekzistues SCADA/EMS në QND dhe QNDE".

Për projektet e lartshënuara janë përgatitur Termet e Referencës dhe specifikimet teknike të cilat janë dërguar në prokurim për procesim tenderik. Këto projekte janë në proces të përzgjedhjes së fituesit i cili rrjedhimisht ndikon edhe në shtyrjen e afatit të realizimit të projekteve.

Sqarim :

Rreth realizimit të shpenzimeve duhet të merret për bazë gjendja faktike se:

- a. KOSTT nuk ka pasur Bord të Drejtorëve të emëruar deri në korrik të vitit 2020
- b. KOSTT nuk gjendet në situatë të paaftësisë për të paguar – insolvencë
- c. KOSTT nuk gjendet në gjendje bankroti - qoftë të shpallur apo pa shpallur, apo procesi të likuidimit - qoftë vullnetar apo të dhunshëm
- d. Menaxhmenti i KOSTT ka përgatitur dhe dorëzuar me kohë dhe në afat ligjor Planin e Biznesit dhe Buxhetin për vitin 2020

Projektet e fazës së VI dhe VII - KfW

Sipas planit investiv ky grup i projekteve është planifikuar të financohet me kredi nga KfW përmes shërbimeve konsulentë të përgatitet specifikimi teknik në vitin 2019, dhe realizimi gjatë vitit 2020-2022 por për shkak të mos nënshkrimit të marrëveshjes për kredi projekti shtyhet për vitet e ardhshme.

Raporti i Pajtuëshmërisë së OST

Faqe 13 nga 14

Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST

“Marrëveshja për kredi ndërmjet KOSTT dhe KfW për Fazën VI-VII është iniciuar qysh në vitin 2013, ndërsa fillimi formal i nismës për lidhjen e marrëveshjes për kredi është miratuar nga Qeveria e Kosovës me 08.09.2016 me Vendimin Nr. 03/108, ndërsa negociatat formale ndërmjet KOSTT, Ministrisë së Financave dhe KfW janë mbajtur me 13 dhe 14 nëntor 2017. Që nga Dhjetori 2017 për shkak të implikimeve politike në Kosovë si dhe obstrukcioneve nga Serbia për fillimin e operimit të pavarur të KOSTT, vazhdimi i mëtejme i procedurave për nënshkrimin e Marrëveshjes për Kredi për Fazën VI-VII është pezulluar me kërkesë të palës gjermane/KfW, dhe atë deri në qartësimin e pozicionit të KOSTT për operimin e pavarur dhe futjen në operim të linjës 400kV Kosovë-Shqipëri. “

Me hyrjen në operim të linjës në fund të vitit 2020 kanë filluar edhe bisedat rreth kredisë për fazën e VII, sidoqoftë realizimi dhe zhvillimi i kredisë është i ndikuar edhe nga situata politike. Vlera e planifikuar e projekteve 25,5Mil € (pa shpronësim dhe servitut).

13.Dividenda

Gjatë vitit 2020 nuk është deklaruar dhe as paguar ndonjë dividend nga ana e KOSTT, gjegjësisht pas transferimit të së drejtës për të ushtruar të drejtat e aksionarëve në Kuvend, nuk ka pasur ndonjë kërkesë për të deklaruar ose paguar dividendë.

Për më shumë, përfaqësuesi i autorizuar i aksionarit nuk do të kishte fuqinë e njëanshme për të kërkuar dividend, pasi kjo do të kërkonte votim nga Deputetët e Kuvendit.

Konkluzion

Raporti i Pajtuëshmërisë për vitin 2020 përshkruan gjendjen bazuar në informacionet që kanë qenë e mundur të sigurohen përmes bashkëpunimit me strukturat përkatëse të OST-së, sidoqoftë Zyrtari i Pajtuëshmërisë aspiron që të avancoj mënyrën e sigurimit të informacionit duke propozuar themelimin e kanaleve adekuate të komunikimit me qëllim të monitorimit të vazhdueshëm të gjendjes së pajtuëshmërisë së OST të KOSTT në mënyrë që informatat e siguruar të jenë sa më të plota dhe në kohë reale ngase në këtë mënyrë do të mundësohej zbatimi më efikas i çdo pike të Programit të Pajtuëshmërisë. Andaj, potencimi i rëndësisë së avancimit sa i përket sensibilizimit dhe ndërgjegjësimit të stafit të ndërmarrjes mbi çështjet e pajtuëshmërisë, nevojën e monitorimit të vazhdueshëm të pajtuëshmërisë dhe domosdoshmëria e raportimit të çdo sjelljeje, veprimi apo komunikimi i cili qoftë edhe në mënyrë të pavetëdijshme mund të cenoj pajtuëshmërinë vazhdon të mbetet i nevojshëm.

Megjithatë, publikimi i Raportit të miratuar të Pajtuëshmërisë për vitin paraprak 2019 në faqen elektronike zyrtare të KOSTT konsiderohet se ka ndikim pozitiv ngase përbën një

Raporti i Pajtueshmërisë së OST

Faqe 14 nga 14

Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST

hap tutje drejt shpërndarjes së informacionit lidhur me mundësinë dhe rëndësinë e komunikimit në mes të Zyrtarit të Pajtueshmërisë dhe stafit të KOSTT lidhur me raportimin e çfarëdo të dhëne e cila në një formë apo tjetër do të mund të konsiderohej se do të cenonte pajtueshmërinë e OST të KOSTT.

Bazuar në vlerësimin e kryer në lidhje me pajtueshmërinë mund të konstatohet se KOSTT që nga certifikimi i saj si OST me datë 15 shkurt 2019 ka bërë përpjekje të vazhdueshme në përmbushjen e obligimeve të marra përsipër me qëllim të sigurimit të shthurjes pronësore respektivisht sigurimit të pavarësisë së OST-së, sigurimit të transparencës, evitimit të konfliktit të interesit, trajtimit të barabartë të përdoruesve të sistemit të transmetimit, qasjes jo diskriminuese për të gjithë përdoruesit në harmoni me kornizën ligjore e cila rregullon sektorin e energjisë. Prandaj, përkushtimi dhe bashkëpunimi i strukturave të KOSTT lidhur me sigurimin e pajtueshmërisë në harmoni me Programin e Pajtueshmërisë mund të konstatohet se është i kënaqshëm.